

**Metodiskie ieteikumi
darbam ar mācību līdzekli
“Iepazīsti Eiropas Savienību un izmanto savas iespējas”
10.–12. klase**

Prezentāciju kopsavilkums 10.–12. klasei

Numurs	Tēma	Satura jautājumi
1.4.	Eiropas Savienības vēsture un Latvijas ceļš uz Eiropas Savienību	<ul style="list-style-type: none"> - Eiropas Savienības dibināšanas cēloņi un pirmsākumi - Eiropas Savienības dibināšanas iniciatori - Eiropas Savienības līgumi - Eiropas Savienības paplašināšanās gaita - Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā
2.4.	Eiropas Savienības monetārā sistēma	<ul style="list-style-type: none"> - Eiro un tā ieviešana - Eiro banknotes un monētas - Eirozona - Monetārā un fiskālā politika - Eiropas Ekonomiskā un monetārā savienība - Eiropas Centrālā banka - Latvija un eiro
3.4.	Eiropas Savienības institūcijas un lēmumu pieņemšana	<ul style="list-style-type: none"> - Eiropas Savienības institūcijas un to darbība - Eiropas Parlaments - Eiropadome - Eiropas Savienības Padome - Eiropas Komisija - Lēmumu pieņemšana Eiropas Savienībā - Eiropas Savienības tiesību akti
4.4.	Eiropas Savienības piedāvātās iespējas jauniešiem — izglītība, darba iespējas, brīvprātīgais darbs	<ul style="list-style-type: none"> - Studiju un darba iespējas Eiropas Savienībā - Eiropas Brīvprātīgais darbs - Konkurss EUROSCOLA - Kā noskaidrot neskaidros jautājumus par Eiropas Savienību
5.4.1.	Pamattiesības Eiropas Savienībā	<ul style="list-style-type: none"> - Eiropas Savienības Pamattiesību harta - Eiropas Savienības starptautiskās iniciatīvas pamattiesību jomā
5.4.2.	Patērētāju tiesības Eiropas Savienībā	<ul style="list-style-type: none"> - Patērētāju tiesību aizsardzības pamatprincipi Eiropas Savienībā - Kā rīkoties patērētāja tiesību aizskāruma situācijās - Eiropas Savienības nozīmīgākās iniciatīvas patērētāja tiesību aizsardzības jomā
6.4.	Klimata pārmaiņas	<ul style="list-style-type: none"> - Klimata pārmaiņu jēdziens - ANO Klimata pārmaiņu starpvaldību padome - Siltumnīcefekts - Eiropas Savienības un pasaules sabiedrības rīcība klimata pārmaiņu mazināšanai - Kioto protokols
8.4.	Eiropas Savienība	<ul style="list-style-type: none"> - Eiropas Savienības loma pasaulē

	pasaulē	<ul style="list-style-type: none"> - ES ārpolitika - ES kopīgā ārpolitika un drošības politika - ES un attīstības sadarbība - Jauniešu iespējas līdzdarboties attīstības izglītībā - ES ārējās tirdzniecības politika - ES kaimiņattiecību politika
9.4.	Kultūra un māksla Eiropas Savienības dalībvalstīs (Eiropas kultūras galvaspilsētas)	<ul style="list-style-type: none"> - Kas ir Eiropas kultūras galvaspilsētas - Kā pilsētas iegūst Eiropas kultūras galvaspilsētas titulu - Ko pilsētas iegūst, kļūstot par Eiropas kultūras galvaspilsētām
11.4.	Eiropas Savienības nākotne	<ul style="list-style-type: none"> - Eiropas Savienības nākotnes attīstības stratēģija “Eiropa 2020” - Latvijas uzdevumi stratēģijas “Eiropa 2020” īstenošanā - Eiropas Savienības nākotnes attīstības izaicinājumi
12.4.	Eiropas Savienības iedzīvotāju pilsoniskā līdzdalība	<ul style="list-style-type: none"> - Kas ir pilsoniskā līdzdalība - Pilsoniskās līdzdalības veidi - Eiropas Savienības piedāvātās līdzdalības iespējas - Eiropas Parlamenta vēlēšanas - Lūgumraksts Eiropas Parlamentam - Eiropas pilsoņu iniciatīva - Eiropas tiesību aktu sabiedriskā apspriešana - Sazināšanās iespējas ar Eiropas institūciju amatpersonām
13.4.	Vienoti dažādībā	<ul style="list-style-type: none"> - Kultūras aisberga metafora kultūras jēdziena izpratnei - Eiropas Savienības iniciatīvas kultūru dialoga veicināšanai - Valodu daudzveidības saglabāšana un apguves sekmēšana kā viens no kultūru dialoga veicināšanas instrumentiem Eiropas Savienībā

Metodiskie ieteikumi darbam 10.–12. klasē

1. Presentācijās ir satura jautājumi, kuru apguve paredzēta vispārējās vidējās izglītības mācību priekšmetu standartos. Mācību līdzeklis visplašāk piemērojams **sociālo zinātņu jomas priekšmetu (politika un tiesības, Latvijas un pasaules vēsture, filozofija, kulturoloģija, ētika, ekonomika, ģeogrāfija) apguvei**. Atsevišķas prezentācijas izmantojamas arī valodu, matemātikas un datorikas, sporta un veselības jomas, dabaszinātņu un mākslas jomas priekšmetos. Plašāk skatiet Ministru kabineta noteikumus Nr. 715 “Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības mācību priekšmetu standartiem” (2008). Mācību līdzekli ieteicams izmantot arī **klases stundās**, īpaši tajās, kad tiek apgūti jautājumus par Eiropas Savienības piedāvātajām iespējām jauniešiem, patērētāju tiesībām un iedzīvotāju pilsonisko līdzdalību.
2. Presentāciju materiālu var izmantot arī dažādās **ārpusstundu aktivitātēs**. Vidusskolēniem mācību līdzeklis īpaši noderēs debašu klubu darbā, projektu nedēļas aktivitātēs, zinātniski pētniecisko darbu veidošanā, Eiropas klubu nodarbībās, Eiropas dienas pasākumos un citās norisēs.
3. Presentācijās izmantotas **daudzveidīgas mācību metodes un metodiskie paņēmieni**. Vidusskolēniem piemērotākās ir mācību līdzeklī piedāvātās diskusiju metodes, argumentēšanas prasmju attīstīšanas instrumenti, darbs ar grafiskajiem organizētājiem, kartēm, darbs ar interneta resursiem, tostarp *You Tube* materiālu izmantošana, situāciju analīze, tiesību aktu izpēte, kritiskās domāšanas prasmes darbā ar daudzveidīgiem informācijas avotiem, prognozēšana, argumentēta pārsprieduma veidošana u. c. Pedagogam jāatceras — audzēkņu spējas un mācīšanās stils atšķiras: ir lingvistiskais, matemātiski loģiskais, telpiskais, muzikālais, ķermeniski kinestētiskais, starppersonu u. c. Tāpēc nepieciešama aktivitāšu kombinēšana un dažādošana atbilstīgi katra skolēna spējām.
4. Visās presentācijās īstenota **starppriekšmetu saikne, kas nodrošina integrētu pieeju Eiropas Savienības tēmu mācīšanai**. Strādājot ar presentācijām par Eiropas Savienību, iespējams aktualizēt un nostiprināt arī svešvalodās, informātikā, ķīmijā, mūzikā un citos mācību priekšmetos apgūtās zināšanas un prasmes.
5. **Teorijas un prakses saikni** veicinās mācību līdzeklī piedāvātās idejas skolēnu personiskās pieredzes aktualizēšanai, viesu uzaicināšanai uz nodarbību un mācību ekskursijām.
6. Katra presentācija **paredzēta vienai vai divām mācību stundām**. Konkrēto laika plānojumu nosaka skolotājs, vadoties pēc savas klases skolēnu iepriekšējās sagatavotības līmeņa, interesēm un vajadzībām, mācību procesa kopīgajiem mērķiem un citiem kritērijiem.
7. Vidusskolas posmā svarīgi veicināt skolēnu zināšanas un **izpratni par politisko un sabiedrisko procesu aktualitātēm**. Tēmu — “Eiropas Savienības monetārā sistēma”, “Klimata pārmaiņas”, “Eiropas Savienība pasaulē”, “Eiropas Savienības nākotne” — ietvaros vēlams mudināt skolēnus izmantot aktuālus piemērus, faktus, statistikas datus, ekspertu viedokli, kā arī rosināt personiskās pozīcijas veidošanu par aktuāliem jautājumiem un tās aizstāvēšanu.

8. Tā kā mūsdienu jauniešiem ir īpašas prasmes daudzās jomās, skolotājam ieteicams mudināt **skolēnus kļūt par aktīviem mācību procesa dalībniekiem**. Piemēram, iepazīstināt klasesbiedrus ar patstāvīgi sameklētiem un tēmām atbilstīgiem video materiāliem internetā, mācību materiāliem svešvalodās, sociālo tīklu aktualitātēm u. c. Šāda pieeja īpaši ieteicama, apgūstot tēmas “Eiropas Savienības piedāvātās iespējas jauniešiem”, “Eiropas Savienības nākotne”, “Vienoti dažādībā”.
9. Mācību līdzeklī ir tēmas, kas būs atbalsts skolēniem **studiju un profesionālās karjeras plānošanai** nākotnē, piemēram, prezentācijas “Eiropas Savienības nākotne” sadaļa par Eiropas Savienības iniciatīvu “Jaunatne kustībā”.
10. Katras prezentācijas noslēgumā ir slaidis **“Idejas tēmas paplašināšanai”**. Tā ir papildu “ideju banka” skolotājam, kā dažādot mācību procesu, apgūt tēmas padziļināti, stiprināt grupu darba iemaņas un sasniegt citus mācīšanās un audzināšanas uzdevumus. Vidusskolas posmā šī sadaļa īpaši nozīmīga skolēnu patstāvīgā darba iemaņu un pētniecisko prasņu attīstīšanai.